

KVINNORNAS TIDNING

N:o 13. 2:dra årg.

27 Mars 1922.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje Måndag.

Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: Vallgatan 27, Göteborg. Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6: — 1/2 år Kr. 3: 75.
Lösennummer 20 öre.
F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG, 1922

INNEHÅLL.

Riksdagen.
Fredsmissionen i krigsländerna.
Kvinnorna och det politiska livet.
Fastlag och karneval.
Malört.
Utlandskrönika.
Beatrice Dickson 70 år.
Tanke, vilja, minne. II.
Bara 150 Mark.
Ett antikens mästerverk.
Krigsländernas kvinnor i ekonomiskt betryck.
Satiriska människor.
Villoväggar.
Barnens nerver.
Följetong m. m.

Fredsmissionen mot folkhatet i krigsländerna.

Ett behjärtansvärt uppslag av Kvinnornas fredsforbund.
Av Matilda Widegren.

Några medlemmar av "Kvinnornas fredsforbund", som för studier i fredsfrågan rest på kontinenten i såväl f. d. entente- som f. d. central maktländer, ha därunder gjort synnerligen värdefulla erfarenheter. De kommo i beröring med folkhat, av en grad, om vilken de förut icke haft en aning. Så fingo de från lärare håll höra: "Hittills ha vi lärt barnen hata i skolan; nu måste vi börja i barnkrubban och kindergarten". Och en annan gång träffade de en barnhemsföreståndare, en i många avseenden förträfflig man, i faders ställe för 110 gossar, vilken råkade i ett fruktansvärt anfall av raseri, varunder han skrek: "Vi måste ha ett nytt krig, mycket fruktansvärdare än det förra, och vi måste ha vårt igen". Men i ruinstäder och på fält och i trädgårdar, som ödelagts genom bombardement och giftiga gaser, liksom i trakter, där svält och farsoter bortryckte barnen och ungdomen, lärde sig våra resenärer också förstå huru ett sådant hat kunde uppkomma. De grepos av medlidande för hatets offer, och de upphörde att döma.

Då de sedan framlade sina upplevelser för ett ombudsmöte i Stockholm, beslöt detta att till Internationella kvinnoförbundets tredje kongress i Wien insända en motion om upptagande av fredsmissionsverksamhet. Man avfattade och översände följande resolutionsförslag:

"Denna internationella kvinnokongress beslutar att upptaga ett intensivt fredsarbete i sådana gränstrakter, där på grund av världskriget och dess följder folkhatet hotar att omöjliggöra en varaktig fred. För arbetet föreslås följande riktlinjer:

- Verksamheten skall bedrivas på båda sidor om gränserna och omfatta:
  - understödjande av de lokala fredsforeningarnas arbete och organisation,
  - direkt påverkan av ungdomens fostrare och lärare,
  - ditsändande av fredsarbetare från andra länder, samt
  - ekonomiskt understöd.
- Vid byrån i Genève skall anordnas en kurs för utbildning av personer, som vilja ägna sig åt arbetet i sådana särskilt viktiga trakter.
- I sådana länder, som icke, eller blott i mindre mån, lidit av kriget, skola pennningar insamlas för anskaffande av medel för arbetets bedrivande."

Då frågan kom före på kongressen i Wien, höll ordföranden för den svenska avdelningen ett inledningsanförande och uppläste därefter resolutionsförslaget, vilket mottogs med allmänt gillande och särskilt varmt understöddes från engelskt håll. Därefter tillsattes en kommitté för fredsmissionsarbetet. I denna invaldes Matilda Widegren, ordförande (Sverige), d:r Ethel Williams (England), Gabrielle Duchene (Frankrike), Lida Gustava Heymann och d:r Olga Knischewsky (Tyskland) samt Clara Ragaz (Schweiz).

Kommittén har hitintills av ekonomiska skäl endast kunnat arbeta medels brevväxling. Av samma skäl har man ännu ej kunnat börja utbildandet av några fredsmisionärer, utan man får till en början söka vinna medverkan av sådana personer, som redan bedriva hjälpverksamhet i de trakter, som här åsyftas, och synnerhet hoppas man mycket av kvinnorna, vilkas arbete säkert redan tjänar samma mål.

Allt hjälparbete är ju ytterst ett försoningsarbete, emedan det bidrar till återgående till lidande deras tro på Gud och på det goda hos deras medmänniskor, men för att få ett slut på det hat, som råder mot forna fiender, är ett metodiskt tillvägagångssätt nödvändigt.

Kommitténs medlemmar tro, att vi böra taga upp vårt arbete mycket stilla. Vi måste bli i stånd att tala som vän till vän med de föräldrar och lärare, på vilka vi vilja utöva inflytande. De måste få klart för sig, att vi förstå deras känslor och icke se fariseiskt på dem, men att vi också äro övertygade om, att hatet måste övervinnas, om det någonsin skall bli varaktigt fred i världen.

Mycket har sin rot i okunnighet, och det är därför av stor vikt, att de, som arbeta i av hat hemsoökta trakter, ha sakliga och goda kunskaper.

Vi vilja här påvisa några områden, där en fredsarbetare bör vara hemmastadd.

Han bör ha väl reda på, huru invånarna i f. d. fiendeländer lidit. Fotografier och andra verklighetströgn illustrationer kunna därvid bli till god hjälp. Detta är så mycket viktigare, som f. d. krigsförande ofta veta mycket litet om andra nationers lidanden. Jag vill anföra några exempel ur min egen erfarenhet. En österrikiska, som var på besök hos mig, satt försjunken i åskådandet av bilder från Frankrikes förödda provinser. Jag hörde henne därunder halvhögt säga för sig själv: "Och så kan man undra över, att de hata". Vid min vistelse i Frankrike möttes jag å andra sidan av många frågor rörande lidandet i Centraleuropa, men också av stort medlidande.

Men ännu viktigare är det att kunna berätta om, huru varmhjärtade personer ägnat sig åt att lindra forna fienders lidanden och sålunda gottgöra, vad deras maktägande brutit. Jag har varit i tillfälle att höra mrs Pethick Lawrence (England) införa skaror av österrikare berätta om det stora protetsmöte, som engelska kvinnor höll i London mot blockaden av Tyskland efter stilleståndet, och jag skall aldrig glömma det tacksamma jubel, som strömmade henne till mötes. Och på kongressen i Wien uppträdde en belgisk deputerad, om vilken vår ordförande kunde meddela, att hon omedelbart efter hemkomsten från bortåt fem års civilfångenskap i Tyskland genast tog upp arbetet för

detta lands hungrande barn. Det är sådana gärningar, som läka krigets sår.

Slutligen skall det bli vår uppgift att få till stånd flygblad och broschyrer, uppvisande historiska exempel på, huru allvarliga tvister mellan nationer kunnat uppgöras utan blodutgjutelse.

För närvarande är under tryckning ett litet flygblad, innehållande en engelsk upplaga av den framställning, som av en norsk delegerad vid kongressen i Wien gavs rörande lösningen av konflikten 1905 mellan Sverige och Norge. Det prydes av en bild av fredsmonumentet på riksgården, och i slutet omtalas det värdefulla kulturella samarbete, som nu äger rum mellan de försonade folken. Uppslagan är avsedd för de engelska och irländska sektionerna av W.I.L.P.F.

Mätte kvinnorna, och även männen, mer och mer inse fredsmissionens betydelse och i en eller annan form stödja densamma! I vårt land ha redan flera personer genom lämnande av smärre bidrag visat sitt intresse. En större gåva har kommit från vår nordligaste krets, Luleå, som anslagit en del av inkomsten från en stämmingsfull fest, vars behållning lämnades till ideella ändamål. Kommittén ensam förmår föga, men vi hoppas att kunna nå andra, som ha förutsättningar att göra mer.

Vi hoppas och tro, att vår enkla fredsmissionsrörelse skall vara en ringa början till ett underbart arbete för broderskap mellan folken, till förverkligande av det stora löftet "Frid på jorden".

Kvinnorna och det politiska livet.

Ledamoten av riksdagens Andra kammare fröken Elisabeth Tamm har under den gångna veckan på olika platser i västra Sverige hållit politiska föredrag i liberal riktning. Fröken T., känd som en utmärkt talare och en politisk kraft av betydelse, har överallt mötts av ett fulltaligt auditorium.

Vi tillåta oss att ur ett föredrag, som fröken T. höll i Göteborg, återge ett brottstycke, berörande kvinnornas deltagande i det politiska livet det må nu vara i det ena eller andra partiets tjänst:

"Det är i en sådan tid kvinnorna fått rätt och plikt att deltaga i samhällsarbetet. Kvinnornas hittillsvarande rösträttslöshet beror på historiska förhållanden. För bestod samhällsarbetet väsentligen i krig och erövringar, och där gällde endast människens styrka. På den vägen fortsatte utvecklingen. Men det fanns många andra strömningar, oförenliga med en åskådning, byggd enbart på makt. Följden blev ett slags tvådelning, en skarp skillnad mellan det enskilda och det allmänna, det privata och det gemensamma. I det förra tar individen ut sin rätt, oberoende av kön, men i det allmänna har hela tiden föreställningen om kvinnorna som det svagare könet levat kvar.

I och med att personlighetsprincipen trängt igenom även i det allmänna, har hindret för kvinnornas delta-

Fastlag och karneval.

För Kvinnornas Tidning av Gunhild Palmér.

"Varför heter det 'fettisdag'?" undra barnen rätt ofta, "och varför säger man, att man är inne i 'fastan', när fettisdagarna komma — det hör väl inte ihop?"

Nej, det kan så tyckas. Men saken förklaras, om man betänker, att där ursprungligen blott var fråga om en "fet"-tisdag eller fastlagstisdag — dagen före den stora fastans inträde med "askonsdagen" i påskveckan.

Söndag, måndag och tisdag i den veckan räknades till de egentliga "fastlagsdagarna", under vilka man borde på alla sätt hålla sig skadeslös för de kommande späkningarna under Kristi lidandes dagar. Då gällde det att äta, dricka och göra sig glad såsom aldrig annars under året, mätt av vällevnad och rolighet kunde man lättare uthärda försakelsernas börda för själens frälsnings skull. "Fettisdagen" var alltså sista dagen, då man fick njuta sötnar av kött och fläsk. Småningom blev "fastlagstiden", beredelsestiden, utsträckt till att omfatta betydligt större tidrymd än de tre första dagarna i påskveckan, där blev räknat med veckor istället för dagar, då det gällde beredelser till köttets späkning för Kristi pinas skull!

Och allt efter det man fick bättre tid på sig, kunde både "förplägnad och rolighet" hinnas med i större dimensioner. Redan under medeltiden firades fastlagstiden med gästbud, dans och upptåg, vilka i sin ordning gävo uppslag till söderns "karnevalsfester", än i dag firade och prisade, inte minst av åskådande turister.

"Fastlagsspelen" blevo särskilt i Tyskland, men även hos oss i Skandinavien, ofantligt uppskattade. I begynnelsen enkla, lättfattliga lustigheter utan större scenisk apparat, framställdes de skämt med allehanda företeelser i samhälls- och familjeliv, men utvecklades småningom till mer omfattande skådespel — historiska satirer, romantiska medeltidssagor i scenisk dräkt eller didaktiska upplyggelsestycken.

Även vid hoven firades "fastlagen" på vedertaget sätt, med glans och lustigheter. "En comedia agerades upp på slottet i stora Rikssalen" omtalar svenska krönikan av den 5 mars 1595,

gande bortfallit, och man har förstätt, att alla krafter måste hjälpas åt att resa samhället, så att det bästa hos var och en kommer till uttryck och alla intressen bli företrädda. Vi kvinnor måste nu göra klart för oss, att det icke går att i ett slag ändra ett föreställningssätt som rätt genom århundraden. Det är ej borta genom ett penndrag och kan ej övervinnas förrän det blivit vederlagt av oss själva. Detta ökar vårt ansvar, och när vi handla, göra vi det icke blott å egna vägnar utan å hela vårt släktes. Det kanske ökar vår motvilja mot det politiska livet, men vi ha ej något val längre. Dra vi oss undan ansvaret, ha vi handlat i alla fall, i det vi undandragit oss att göra vår plikt mot samhället. Men det får ej sägas med rätt om svenska kvinnor, att de sveko sitt folk, när de bäst behövdes."

och år 1608 firades vid Karl IX hov fastlagssöndagen — ehuru prästerskapet tycks ha protesterat! — med "ett stort Panket", varefter "dränningen och allt hennes fruntimmer dansade fastlagen", såsom det heter. Ordet "Karneval" som titel på söderns fastlagsnöjen anses ha uppkommit av de två latinska orden "caro", kött, och "levare", borttaga — eller möjligen av sammansättningen av de italienska "carne vale" — "kött, farväl!" Det gällde ju också att försaka köttets njutning under 40 hela dagar, enligt katolska kyrkans reglemente.

En del plägseder vid karnevalsfrändet ha för övrigt med sannolikhet sitt ursprung ända från hednatid, då värfester firades på olika sätt.

Våra "fastlagsris" ha nog samband med de tiderna — man kan erinra sig grekernas "thyrsostavar", glädjens och vårens budbärare, men lika sannolikt alludera de på det urgamla bruket att ur vissa träd, som ansågos besitta "makt", bryta hälsobringande kvistar åt sig själv och andra. När våra förfäder piskade varandra med dylika kvistar, skedde det alltså i största vänskap och med de bästa avsikter!

När katolska kyrkan sedermera fick hand om saken, blev "fastlagsris" något att piska de fromma och barnen med på långfredagsmorgon, till äminnelse av Kristi lidandes dag — "den de granna fjädrarna, som ännu i våra da'r pryda fastlagsriset, vittna om dess glada ursprung, vars äminnelse kyrkan ej kunde plåna ut!

Härupe i våra lutherska länder ha vi numera inga karnevalsupptåg att muntra oss med i värbrytningen. Men så ha vi inte heller någon späkningens tid att genomleva, och något "carne, vale" behöver ej av oss uttallas, varken före eller efter "askonsdags" inträde.

En liten trevlig kvarleva av forna tidens festligheter hos oss ha vi i alla fall i våra skolors "fettisdagslov", och den traditionella bastanta kosten med fläsk i olika fasoner och färnska vetebullar med mjölk, kanel och socker till, hälsas åtminstone av de yngre medlemmarna i de flesta hem med stor belåtenhet — där ligger liksom ett litet skimmer av fest åtminstone över tisdagarna i fastlagen än i dag, inte sant?

AFORISMER

av Gabriel Th:son Oxenstierna, brorson till Gabriel O.

Om du vill behålla dina vänner, måste du vara klok nog att ej låtsas märka deras fel och svagheter.

Vi låta oftare lura oss av vårt eget hjärta än av andras list och bedrägeri.

Världen tröttnar lätt på dem, som börjat tröttna på världen.

Ett osvikligt medel att ej få av undsmän är att vara utan någon förtjänst.

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET

GÖTEBORG - SÖCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

EGNA FONDER KR. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

I VARJE SVENSKT HEM

som vill följa
dagshandelserna
inom politikens,
handels-, kon-
stens och littera-
turens område
**läser man
numera**

GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS-TIDNING

Utlandskronika i sammandrag.

Förarbetet för Genuakonferensen pågår på alla håll.

De allierade makternas finanssexperter hava sålunda varit samlade i London för att söka finna gemensamma anknytningspunkter, som kunna möjliggöra en allierad samverkan i de finansiella frågor Genuakonferensen får att behandla.

Samtidigt har engelske utrikesministern lord Curzon och italienske utrikesministern Schanzer i Paris konfererat med franske konseljpresidenten Poincaré för att före Genuamötet ha Orientfrågan ordnad. De franska och engelska åsikterna, förut oförenliga, närma sig nu varandra, sedan England för att lugna stämningen i den muhammedanska världen närmast sig den franska turkvänliga ståndpunkten. Sèvres-traktaten, som för Turkiet varit detsamma som Versailles-freden för Tyskland, torde komma att revideras på Greklands bekostnad och till Turkiets förmån. I så fall den första traktat man vägat röra vid av de sex, varmed världskriget avslutades!

Vidare har sovjetregeringen, även med tanke på fördelen av att i samlad skara möta upp på Genuakonferensen, i Moskva haft överläggningar med representanter för grannländerna om gemensamt uppträdande i Genua i de östeuropeiska återuppbyggnadsfrågorna.

Lilla ententen, sammanslutningen av de ententevänliga Balkanstaterna, har likaledes enats om ett gemensamt aktionsprogram, vilket ansluter sig till den franska politiken.

Även de neutrala makterna hava närmast sig varandra för ett förhands-dryftande av gemensamma intressen vid Genuamötet. I överläggningarna, vilka på inbjudan av statsminister Branting ägt rum i Stockholm, hava, utom inbjudaren, deltagit danske utrikesministern Scavenius, norske statsministern Blehr samt vidare Hollands Schweiz' och Spaniens ministrar i Stockholm.

Till Sveriges delegerade på Genuakonferensen hava förordnats statsminister Branting, justitirådet Trygger med professor Undén och häradshövding Marcus Wallenberg som suppleanter. Som sakkunnige medfölja, i ekonomiska och finansiella frågor generaldirektören K. A. Fryxell, professor G. Cassel och dr. M. Marcus; i de ryska ersättningsfrågorna häradshövdingen G. Sandström och i de arbetarefrågor, som stå i samband med det europeiska återuppbyggnadsproblemet, landsorganisations ordförande hr A. Thorberg.

Bland veckans övriga händelser kunna nämnas att Egypten, som nysst av England erhållit nominell självständighet, åt sig utropat en konung Fuad I. Hans tronbestigning framkallade, i stället för glädjetrynningar, folkupplopp, en icke särdeles lycklig inledning till en ny era.

Lenin uppgives lida av så allvarliga sviter efter ett attentat, att en dödlig utgång ej är osannolik. Ett liv mot de 1,800,000 avrättningar, som under hans regemente sedan 1917 förekommit i Ryssland!

I Irland hotar öppet krig mellan den nya irländska fristaten och de

Beatrice Dickson 70 år.

Fröken Beatrice Dickson i Göteborg fyller den 31 mars 70 år.

Sondotter till grundläggaren av den yngre Dicksonska släktgrenen i Sverige och dotter till grosshandlaren James Dickson och hans maka Eleonore Willerding uppväxte hon i ett religiöst, av dagens politiska och sociala frågor intresserat hem. De intryck hon där mottog länkade, sedan vuxen ålder nåtts, hennes verksamhet i på det religiöst-sociala området, där hon blivit en av de mest framträdande kvinnliga gestalterna, en rangplats vunnit i kraft av icke blott en storlagen offervillighet utan även och framför allt genom de egna personliga egenskaperna. Sin första stora sociala insats gjorde fröken Dickson inom nykterhetsrörelsen. Den blåbandsverksamhet, som numera omspanner hela vårt land leder sitt ursprung från den av fröken Dickson och hennes mor i Göteborg 1884 bildade första svenska blåbandsföreningen. Även det första kvinnliga nykterhetsförbundet i Sverige, "Svenska kvinnors evangeliska nykterhetsförbund" har till grundläggare fröken Dickson, som inom båda dessa organisationer, vilka därjämte åtnjutit hennes ekonomiska stöd, utövat en omfattande föreläsningverksamhet av avgörande betydelse för dessa rörelsers framgång. Ännu en religiöst-social verksamhet har njutit förmånen av fröken Dicksons offervilliga intresse, nämligen Kristliga föreningen av unga kvinnor. Även om detta intresse sträckt sig till hela den kristliga världsorganisationen för kvinnor har det dock tagit sig det verksamaste uttrycket inom den i hemstaden befintliga föreningen. Det inflytande fröken Dickson genom sin religiösa föredragsverksamhet därinom utövat har nått även utanför medlemskretsen, i det att föredragen varit tillgängliga även för icke-medlemmar. Oändligt många äro helt säkert de som av hennes föredrag, burna av varm religiös känsla och kännetecknade av en ädel framställningskonst mottagit religiösa impulser av livsavgörande betydelse.

Till vad ovan sagts bör även knytas hägkomsten av den givmildhet fröken Dickson visat på en mängd andra områden, särskilt till förmån för unga kvinnor, hennes hem för arbeterskor, sommarhem för medlemmarna av K. F. U. K. m. m. Som ett yttre erkännande av sina sociala insatser innehar fröken Dickson sedan 1912 medaljen Illis quorum.

Till vad ovan sagts bör även knytas hägkomsten av den givmildhet fröken Dickson visat på en mängd andra områden, särskilt till förmån för unga kvinnor, hennes hem för arbeterskor, sommarhem för medlemmarna av K. F. U. K. m. m. Som ett yttre erkännande av sina sociala insatser innehar fröken Dickson sedan 1912 medaljen Illis quorum.

engelsksinnade Ulstergrevskapen. Stridens orsaker äro gränstvister. Danmark genomgår en svår inre kris på grund av den stora lockouten. I stället för det väntade fredsslutet har spänningen mellan arbetsgivare och arbetare oerhört ökat och man fruktar svåra förvecklingar.

I Tyskland råder kriststämning och upphetsning med anledning av de för tyskarne utomordentligt hårda bestämmelser, som ententemakterna fattat i skadestandsfrågan, såväl med hänsyn till själva skadeståndet som till de fordrade för nationalkänslan förödmjukande garantierna.

Aktiebolaget Nordiska Handelsbanken

Stockholm. GÖTEBORG. Malmö.

Egna fonder: Kr. 72,300,000:—

Fullständig bankrörelse.

Tanke, vilja, minne.

Av Richard Bähr.

II.

När du är ensam, när du om natten ligger sömlös på ditt läger, då är stunden inne, då du tar din levnads bok i handen för att omedvetet bläddra i den.

Ja, det är egentligen alls ej du själv, som bläddrar i den. En osynlig hand griper in, än här, än där, och som framkallade genom ett trollslag stiga växlande bilder och gestalter upp från bladen.

Livet omkring dig sjunker ned i intets natt, du märker ingenting av det, som försiggår omkring dig, du är blind och dövd för alla yttre företeelser, vaken och ändå liksom sovande.

Ju mer världen omkring dig är liksom försänkt i mörker, dess klarare och mera levande öppnar sig för dig den tankevärld, som lever inom dig.

Förnämst bland alla dina sinnen är ögat, mottagaren av ljuset, källan och ursprunget till allt liv. Men de andra fyra äro det förstas tjänare och tjäna det, vart och ett på sitt eget sätt.

Men allt, vad dina fem sinnen föra till dig, flyter samman i ett sjätte sinne, minnet.

Underbar är skapelsen, som lever omkring dig, och brukar du dina sinnen väl, så kan du uppleva mycket av dessa under.

Det största undret lever ej utom utan inom dig.

Du kan ej upptäcka det det med dina fem tjänares hjälp, om de än ansträngde all sin kraft därför.

Vill du finna det, så befall dina tjänare att lämna dig ensam och ej släppa in en ton, en ljustråle, att hålla varje luftdrag, varje vindfläkt borta från dig.

Sorgfälligt slutna äro alla portar, som förbinda dig med världen; och nu börjar undret.

En sjätte tjänare träder fram till dig och bär till dig allt, som du under årens långa rad fått åtnjuta, tack vare de övrigas trohet och hängivenhet.

Du behöver ej säga ett ord, ej giva en vink, en enda tanke är nog för att du skall få allt, vad du önskar.

I ett nu äro tid och rum försvunna, det avlägsna kommer nära, det förgångna blir till nutid, det döda vaknar till nytt liv.

Alla hinder falla undan, ingenting kan hejda dina tankars flykt.

Utän möda kan du följa ditt livs spår, och du finner, att ingenting felas i kranen, som du själv bundit dig av de rosor och törnen, blommor och tistlar, som ditt liv räckt dig. Mycket är inflåtat i denna kran, som ej behagar dig, och gärna skulle du slita ut därifrån det ena eller det andra, men din tjänare "minnet" tillåter det ej, ingenting kan du ändra på den kranens vidare.

Men kring dig pulserar alltjämt nutidens liv, länge lämnas du ej i ro, och som vaknande ur en dröm återvänder du till nuet.

Minnet är spegeln av ditt förgångna liv. Lev därför så, att du ej behöver frukta för att blicka in i den.

Minnet är det andliga band, som förenar din själ med evigheten. Allt vetande, all lärdom är ingenting annat än minne.

I minnet ligger all andekraft förborgad, och det allena höjer människan över alla varelser på jorden.

Ägde du ej minnet, så vore endast det ögonblick ditt eget, som, så fort det upplevats, skulle hemfalla åt glömskan.

I minnet ligger all andekraft förborgad, och det allena höjer människan över alla varelser på jorden.

Fem sinnen förmedla ditt deltagande i det månggestaltade liv, som omger dig. De tjäna dig som ledare på

alla dina vägar och bistå dig därvid troget, så långt de förmå.

Det övriga måste de överlämna åt dina lemmar. Du går och står, dock ej omedvetet; det finns en kraft, som styr och leder, som befäller över dina lemmar.

Din vilja driver din hand till handling, och du själv har att bestämma om den därvid skall stå i det godas eller det ondas tjänst. Men allt, vad du har gjort, rätt eller orätt, gott eller ont, formar sig till bilder, som outplånligt inristas i ditt minne och i ensamma stunder på nytt träda fram inför dig.

Det beror på din vilja, vilka handlingar du beslutar dig för, men troget rådgivande står därvid en vän vid din sida, som behöves för din kroppsliga tillväxt, har skänkt dig en skatt av minnen. Den kroppsliga utvecklingen varar en bestämd tid, varefter ett skenbart stillastående äger rum och därefter ett långsamt avtynande av de hopade stoffen. Men i stoftet själva råder en osynlig makt, som förlämnar ande, kraft och liv.

Med den kroppsliga tillväxten växer också den levande kraften, och denna kraft kan ej en gång då hämmas i sitt vardande, när kroppen själv nätt till höjden av sin utveckling. Ju mer du övar din andekraft, dess starkare skall den bli, och om din kropp är missbildad eller måste lida av ålderdomens skröplighet, så kan dock din ande alltid fortskrida på utvecklingens väg. Men med varje dag av ditt liv, som Gud förlämnar dig, fogar du led till led i ditt minnes kedja. Och när kanske tiden kommer, då du, gammal och bräcklig, ej mer kan ta del i det liv, som omger dig, så har den oförgångliga skatt, som är förborgad i ditt inre, desto större värde för dig.

Åt din vilja är det givet att bestämma, hur du lever och vad du gör, men minns, att dina gärningar förbli till evig tid och skola följa dig som ljus eller skugga även bortom gravens.

(Ur Zeitschrift für Seelenleben.)

Ett nytt yrke för kvinnor.

I London har uppstått ett nytt lönande yrke för kvinnor, nämligen att gå på auktioner och göra inköp för kunder. Det behöves en viss vana, sinnesnärvaro, snabbhet i räkning och stadiga nerver för att göra fördelaktiga inköp på en auktion. Isynnerhet är detta fallet vid konstauktioner, där samlare söka sig keramik, persermattor, glasvaror och andra konst-saker, och ofta få sitta i timvis och vänta. "Yrkesköperskan" är hela tiden på auktionen, har på förhand med kunden sökt ut de önskade föremålen och överenskommit om ett maximumpris. För de inköp hon gör, beräknar hon 5 % av inköpssumman, och i all-

KVINNORNAS TIDNING

erhålles under

KVARTALET 1 April—1 Juli

direkt från EXPEDITIONEN för

2 Kronor.

Beloppet torde i postanvisning insändas till EXPEDITIONEN
AV KVINNORNAS TIDNING, GÖTEBORG.

Bara 150 Mark.

För Kvinnornas Tidning av
Ella v. Freijhold.

Ella v. Freijhold, en framstående porträttmålarinna i München och glödande patriot ägnar sin fria tid åt "Medelklassens välfärds-förening, som bildats för att söka skaffa pokenär hjälp och bistånd till den i Tyskland svårast av alla hemsökta medelklassen och de till denna hörande tusentals kvinnor, som icke kunna finna arbete, fastän de äro villiga att utföra vilka sysslor som helst. Men alla människor måste inskränka sig. Det är endast de "ny-rika" som ha pengar och råd att hålla tjänare. Fröken v. Freijhold lämnar i skissen här nedan en inblick i sitt arbete.

Det var i München. Vi hade varit på ett patriotiskt möte och glänsande föredrag hade hållits och blivit mottagna med brusande entusiasm. Efteråt samlades vi en mindre krets i en liten restaurang för att unna oss lyxen av ett glas Lövenbräu; två av vår krets visste jag bestämt kunde unna sig denna lyx högst 4 gånger om året! Också här hölls tal, och pratades både muntert och allvarsamt, politik och dagens "on dits".

Min vis-à-vis en fin, synbart rik köpman, berättade om tjänstefolksbadrummet i sitt hus — han bodde i en annan stad! — och hur tjänstefolket med en viss misstro betraktade inrättningen. "Man kunde så lätt vänja sig därvid", förklarade de, "och det vore skada!" Jag tänkte suckande på vår lilla "badcell", som vi icke på länge kunnat använda i den härskande kol- och gas-nöden. En bitter saknad för oss "som vant oss därvid". Då hörde jag min vis-à-vis säga: "Ja, jag har funnit ett mycket billigt hotell här, billigare än alla mina bekanta. Jag betalar bara 150 mark om dagen och har t. o. m. ett bad för samma pris." — Vad var det som mumlade, som ljöd, som klang i mitt minne, vemodigt förstämmande som en klagande violinsträng ur dolda djup. Jag försönte i tankar, glömde omgivningen och letade efter detta förborgade, vemodiga något. Hörde icke mer av den unge manns lustiga historier — troligen en ungar, kanske en "nyrik", synbart godmodig, sorglös.

Det togs avsked, jag satte på mig hatt och kappa, och just när jag kom till dörren föll det som ett blixtned över mig. "150 mark!" Min Gud, det var ju den unga änkan och modern, musiklärarinnan, som skälvande stött i vår byrå i eftermiddag och tiggt om ett råd: "Hur skall jag få ihop 150 mark till slutet på veckan?" Jag var tvungen köpa mig en klänning för 1 1/2 år sedan, och har avbetalt allt det övriga, men dessa sista 150 mark... Jag har numera endast tre elever i veckan, de övriga ha slutat, de kunna icke mer betala för undervisningen. En annons kostar minst 30 mark, det kan jag icke betala, och vem vet, om det vore till någon nytta. Och affären vill icke

längre vänta, utan begär de resterande 150 mark senast i slutet på veckan.

Vi sutto där hjälplösa med djupaste ebb i vår understöds-kassa. Ack, det är en oändlig procession av änkor, mödrar, olyckliga hustrur, döttrar ur bildade kretsar, som genom de nuvarande konjunkturena råkat i det bittraste elände, oförskylt. Hur gärna ville man icke taga dessa under armarna när de tröttna i levnadskampen, giva en liten pekuniär handräkning, men medlen vi förfoga över äro små och räcka icke långt, och ofta, ofta är check-boken tom. Det enda jag kunde göra för den stackars unga modern var att bedja henne komma igen om några dagar, ifall vi då skulle ha fått in något.

Och du, unge man, sov endast tre nätter i ett enklare rum och du har sparat samman 150 mark, och torkat bittra tårar hos den lilla musiklärarinnan och några tusen mark av ditt överflöd skulle kunna torka många tårar. — Än hör jag det klinga "bara 150 mark".

Sällskapet Myrorna,

den populära och för sin verksamhet bland fattiga barn högt skattade kvinnliga sammanslutningen i Göteborg, anordnar, för att stärka sin kassa, den 24 mars kl. 5,30 e. m. stor barnfest i Konserthuset. Dessa fester brukar vara enastående roliga och locka överfulla hus.

Begär alltid

Kobbs Thé

Kerstin Lindahls BLOMSTERAFFÄR

Korsgatan 4, Telefon 8462

Rekommenderas!

Härligt

dofnande och snövit
linne får Ni, om Ni
kokar det med Tom-
tens Tvättpulver.

God extrainkomst

erhålla Damer, som vilja bliva
agenter för förstklassigt, svenskt
livförsäkringsbolag.

Denna tidnings annonskon-
tor anvisar. — Telefon 18070.

Offentliga nöjen.
Stora Teatern
varje afton kl. 8:
KÄRLEKEN VAKNAR.
Operett i 3 akter av Edward Kämrike.

Lorensbergsteatern.
Varje afton kl. 8:
Riddar Blåskäggs åttonde hustru.

Nya Teatern.
Lördagen den 25 mars (Marie beb.-d.) och
Söndagen d. 26 mars kl. 1.30 billighetsmatiné:
Ljugare-Lars på Sanningsvägen.
Båda dagarna kl. 7.30 (halv åtta):
BAKKEN MARGARETA.

PALLADIUM
Göteborgs största och
mest populära filmteater
De förnämsta programmen
från världens största film-
institut och alltid den mest
konstnärligt utförda musik

Teaterspalten.

Stora teatern i Göteborg har åter en Künneke-operett på sitt program, vilken såväl ifråga om libretto som musiken när ännu ett stycke högre än samma kompositörs tidigare på samma scen framförda operett "Lycklige Liebenstein", vilken ju dock var en avgjord succé-pjä. Under sådana förhållanden är det icke svårt att för den nya operetten "Kärleken vaknar" förhålla en glänsande seger, något varom det hjärtliga mottagandet vid premiären även bär löfte. Den kvinnliga huvudrollen innehades av fru Lejdström och andraplansrollerna av bl. a. fröken Peters och fru Eklöf. På den manliga sidan mötte hr Tjernberg, en av teatern nyförvärd lovande tenor, samt vidare hrr Åby och Norman.

Mäns tankar om kvinnor.

"Understundom uttalas tankar i den riktningen att det skulle existera något slags kausalsammanhang mellan kvinnornas uppträdande på den öppna arbetsmarknaden och de tendenser till avfolkning som uppbenar sig särskilt inom väst- och nordeuropas stater. I sådant avseende må endast framhållas att, om kulturkvinnan över huvud taget hyser mindre benägenhet att bidra till släktets vidmakthållande, detta har sin grund i andra omständigheter än den att hon skaffar sig en ordnad verksamhet. Den yrkesanställda kvinnan har lika stor moderslängtan som den i kulturellt hänseende likställda kvinnan, vilken har sin verksamhet förlagd till hemmet. Den förra påstår visserligen ibland att hon är mera kräsen i valet av man. Men denna kräsenhet, som nog för övrigt icke är så stor som det understundom låter, har en försvinnande liten betydelse för äktenskapsfrekvensen inom vårt land. För de män som vilja gifva sig och öfver den världen finns nog och öfver nog med kvinnor. Vad den ringa äktenskapsfrekvensen kan bero på, icke beror den därpå att landet skulle lida brist på äktenskapslystade och modersträngande kvinnor. Och mot det påståendet att kvinnorna genom att konkurrera med männen skulle minska dessas möjlighet att bilda familj står det påståendet att kvinnorna genom sin arbetsinsats ge landet en starkare ställning i den ekonomiska konkurrensen, såmedelst bidragande till en rikare utveckling av landets ekonomiska liv och till skapandet av nya arbetstillfällen även åt männen.

Från utlandets kvinnovärld.

Kvinnliga ämbets- och tjänstemän i Amerika. Under den senaste amerikanska presidentvalkampanjen gav Harding ett löfte, att kvinnornas arbetskraft, i händelse han bleve vald, skulle i stor utsträckning tagas i anspråk av staten. Detta löfte har, meddelas det oss från Amerika, redligt hållits. Mer än 50,000 kvinnor innehava f. n. ämbetsposter av ett eller annat slag, här icke inberäknade lägre befattningar såsom skrivaresysslor o. d. i regeringens och de olika staternas tjänst.

Ett stort antal kvinnor bekläda mycket ansvarsfulla poster. Bland dessa kunna nämnas: mrs Mabel W. Willebrant från Los Angeles, biträdande Förenta Staternas generaladvokat; mrs Bessie Parker Brueggeman, medlem av de federalanställdas försäkringskommission, med en lön av 6,000 dollars om året; mrs Jennie P. Mussler från Chicago, tulluppbördskvinnna; Mary Stewart från Colorado, chef för minderårigas platsanskaffningsbyrå vid arbetsdepartementet; d:r Valeria H. Parker från Hartford, Conn., exekutiv sekreterare för federala social- och hygienämnden; miss Pearl Mc Call från Idaho, biträdande generaladvokat; d:r Rilla A. Bryant, chef för sjöfartsnämndens personalavdelning; miss Ruth

Är Ni trött,
kraftlös och missmodig gör en SANOKAPSEL om dagen förvånande verkan. Kapslarna alstra snabbt nerv- och muskelkraft, energi och levnadsmod. Askar om 20 kapslar kr. 4:25 å alla apotek och drogaffärer.
Liten kur (5 askar) kr. 20.
Stor kur (10 askar) kr. 38:50

Kvinnornas tillträde till statstjänst.

Regeringsförslaget byggt på likställighet mellan män och kvinnor. Även chefsposterna till kvinnor.

Det bebådade regeringsförslaget om kvinnors tillträde till statstjänst föreligger nu färdigt och har remitterats till lagrådet för yttrande, varefter detsamma kommer att föreläggas pågående riksdag.

Enligt detsamma skall ifråga om behörighet att inneha statstjänst, med de undantag, som i lagförslaget angivas, kvinna vara likställd med man. Angående kvinnas behörighet att inneha prästerlig eller annan kyrklig tjänst skall gälla vad därom särskilt stadgas, då sistnämnda fråga som bekant ej är slutligt utredd. Undantagen gälla militära och civilmilitära tjänster, de flesta diplomatiska och konsulära tjänster, vissa tjänster vid fängvårds- och uppfostringsanstalter, tjänster, med vilka är förenad skyldighet att ansvara för eller biträda vid upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, med vissa undantag, vissa tjänster vid tullverket och vid skogstjänster samt vissa lärartjänster.

Lagen är avsedd att träda i kraft redan den 1 januari 1923.

I sin motivering framhåller justitieministern att de i fjol antagna grundlagsändringarna i realiteten betytt principen likställighet mellan män och kvinnor. Den diskussion som ännu föres om detta spörsmål har också lämnat de abstrakta principspörsmålen och håller sig till praktiska synpunkter. Vad de senare beträffar är det här icke fråga om någon undanträngning av männen. De villkor, som gälla för behörigheten att inneha en viss tjänst, vare sig ett sådant villkor ligger i tjänstens egen beskaffenhet eller i författingsenligt fastställda kompetensföreskrifter, komme icke att rubbas av att män och kvinnor ställas lika i fråga om möjligheten att vinna anställning i statstjänsten.

Häruv framgår emellertid också att kvinnorna icke böra utestängas från chefsposter. Icke heller har justitieministern kunnat medge någon undantagsställning åt domarbete.

All anledning finnes att hoppas, att regeringsförslaget skall i oförändrat skick godtagas av riksdagen. Den reform det här är fråga om, är ju redan genomförd i andra länder, däribland Norge, Danmark, Tyskland m. fl. och sammanhänger på det intimaste med den medborgerliga fullmyndighet kvinnan fått genom den politiska rösträtten.

Vi hänvisa i övrigt till vår utredande artikel i denna fråga, införd i nr 3.

Ett antikens mästerverk inför restaurering.

Från Athen kommer nyheten att Parthenon skall restaureras, och då höjas naturligtvis också röster, som säga, att de bortförda skulpturerna borde återställas till sin ursprungliga plats. Att detta icke skulle upptagas nädligt i England är ju klart! "The Elgin-marbles" i Brittiska museum tillhöra nationens största och värdefullaste skatter och fylla två jättesalar och dessutom mindre rum i Brittiska museum. Parthenon förstördes genom en explosion (turkarne använde templet som krutmagasin) när venezianarne belägrade Athen 1687 tyvärr var det en svensk, Otto Wilh. v. Königsmarck, som ledde belägringen, och detta det härligaste av antikens mästerverk förvandlades till den ruin det ännu är.

När Lord Elgin på 1830-talet var ambassadör vid "Höga porten" i Konstantinopel, anhöll han om tillåtelse att få bortföra "en del sten" från Acropolis. Tillåtelsen gavs, och stenpartiet bestod i hela den berömda Parthenonfrisen, som, med undantag av ett par meter, finnes i London; alla figurerna ur ena gavelväggen, bl. a. de tre s. k. "ödesgudinnorna" o. s. v. Också från det närbelägna Erechteion-templet lät han utbryta en av de bärande karyatiderna i den s. k. karyatid-hallen, och resultatet var att hela hallen störtade samman. Först 1904 blev den återställd. En svart basalt-karyatid insattes i stället för den ursprungligen av vit pentelisk marmor. Den vita marmorn hade genom århundradens inverkan antagit en mörk guldfärg av det ur marmorn "utsvevade" järnet, och en ny marmorstaty skulle ha fallit ännu mer i ögonen genom sin vita färg än denna genom sin svarta.

Även om man beklagar, att dessa forntidens skönaste mästerverk icke mer finnas på sin ursprungliga plats, under Greklands blåa himmel, måste man dock känna sig glad och tacksam, att de blivit räddade från fullständig förstörelse och undergång, möjligen från att malas till "marmor-kalk" eller till småsten att laga vägar med, ett öde, som träffat hundratals både grekiska och romerska statyer och pelare. Hos turkarne kunde man icke påräkna något konstsinne. Grekerna tyckas ju nu mer och mer vakna till sin ansvarighetskänsla som ett fritt folk efter århundraden av slaveri, och de hava redan för länge sedan börjat värna om sina traditioner. Det är att hoppas att restaureringsarbetet kommer att utföras med försiktighet och pietet; intet nytt skall användas, endast de pelare och stycken som man vet, varthän de höra, kommer att återställas.

England behåller nog sina "Elgin-marbles", och i London finns ju tillfälle för oändligt många flera konstälskare att få beundra dem än i Athen.

Wardwell, veteranbyråns bitr. juridiska ombud; mrs Helen Gardiner, U. S. civiltjänstkommissarie; mrs Mary Mc Carthy, bitr. superintendent för utrikesposten; major Julia Stimpson, chef för sjuksköterskornas avdelning vid krigsdepartementet; miss Grace Abbot, chef för barnbyrån; miss Mary Anderson, chef för kvinnohyrån; miss Katherine Rollins, bitr. U. S. marshal, den första kvinna som tjänstgjort i denna befattning i sydstaterna.

Fyra kvinnor ha utnämnts till medlemmar av den amerikanska rådgivande kommittén vid konferensen i Washington.

Högsta domstolen i U. S. A. har i avkunnat utslag förklarar, att den 1919 av kongressen antagna författningsändringen om rösträtt för kvinnor är lagenlig. Reformens konstitutionella giltighet hade nämligen bestritts.

En deputation, bestående av ordförandena i ett flertal norska kvinnoföreningar har till eklestastikministern överlämnat den av kvinnoorganisationerna antagna resolutionen om fullt prästämnebetet skall göras tillgängligt även för kvinnorna.

Göteborgs Hvitvaruaffär
Specialaffär för Damunderkläder.
OBS! KYRKO GATAN 15 OBS!

HELANDERS
ängrostade
KAFFE
är i smak och arom oöverträffat

Krigsländernas kvinnor i ekonomiskt betryck.

Den under kriget vunna positionen förlorad.

Efter en mångårig intensiv agitation vunno kvinnorna plötsligt genom världskriget en ekonomisk likställighet med männen, som skulle ansetts omöjlig några år tidigare. Visserligen sade man sig redan då, att många kvinnor efter krigets slut skulle komma att ersättas av män, men man var dock övertygad om, att kvinnligt yrkesarbete aldrig mer skulle komma att betalas så dåligt som före kriget. Det visade sig emellertid snart i krigsländerna, att kvinnorna blevo utkastade från sina nyvunna yrken för att ersättas av henvärande soldater och officerare, som ofta med ringa eller ingen utbildning alls fingo platser, i vilka kvinnor vunnit mångårig erfarenhet. Den allmänna ekonomiska depressionen förvärrade förhållandena. Utestängda från högre avlönat arbete återgingo kvinnorna till sina tidigare sysselsättningar. Men på grund av den starka tillströmningen av arbetssökande sänktes lönerna i så gott som allt industriarbete till eller under minimigränsen. Husligt arbete framhålls ju alltid som särskilt lämpat för kvinnor. Men även här blevo arbetstillfällena i hög grad minskade. Tunga skatter och lägre inkomster ha nämligen tvingat medelklassen till stora inskränkningar.

Behandlingen av de arbetslösa kvinnorna från statens eller det allmänna sida lämnar mycket övrigt att önska. I regel koncentreras hjälp- och understödsarbetet på den gifte arbetaren med barn. Med djup oro måste kvinnorna, som ha att tillvarata en kommande generations intressen, iakttaga de arbetslösa unga flickornas ställning i de stora städerna. Undernädda driva de omkring på arbetsförmedlingsbyråerna och på gåtorna med deras frestande skyltfönster. Åtminstone en del av de skatter kvinnor betala borde gå till anskaffande av yrkesutbildning för kvinnor.

Hela problemet om kvinnornas ställning på arbetsmarknaden för närvarande är icke nationellt utan internationellt. Överallt gör bakslaget sig kännbart. Det tillkommer de internationella kvinnoorganisationerna att bringa dessa missförhållanden inför offentligheten och i kommande generationers intressen söka förhindra ett nytt utsvettningssystem.

Insändarnes spalt

Satiriska människor.

En artikel med denna överskrift stod i nr 9 av Kvinnornas Tidning, och då tidningen alltid är redo att låta också "andra sidan" göra sin röst hörd, så tillåter jag mig framställa min syn på saken.

Är satir alltid elakhet? Är den inte snarare senap på en annars trivial rätt? Vad är humor utan satir? Vad vore Shakespeare, Molière utan satir?

Satiren är ett effektivt vapen, mot högfärd, inbilskhet, översitteri, egenkärlek; mot sådana tjockhudar, där ett allvarsord icke tränger igenom och gör det ringaste intryck, där tränger ibland en liten spets av satirens pil igenom — och det unna vi dem av fullt hjärta. I den engelska ungdomens uppfostran är satiren ett mycket använt och nyttigt element, kamrater

VÅREN STUNDAR!
Omse Edra sommarkläder! Färga alla urblekta plagg! — Skjortor, underkläder, strumpor etc. med
NADCO
HEMFÄRGER
Marknadens yppersta billigaste och bästa Hemfärg. Finnes hos alla välsorterade färg- & kemikalieaffärer eller mot postförskott hos
A.-B. NADCO, GÖTEBORG

HVAR 8 DAG

"en verkligt förstklassig illustrerad tidskrift — — — — —"
"— med gedigen och fint kultiverad ton — — — — —"
SÄGER DAGSPRESSEN
"Bör ej saknas i något svenskt hem!"
PRENUMERERA Å NÄRMASTE POSTANSTALT ELLER BOKHANDEL!

emellan. Gud nåde den pojke eller flicka, som fattar humor, och icke kan fördraga "chaff" — jag medger att för dem göres livet till en börda ända tills de lärt sig möta satiren med ett småleende, även om vettet icke skärpes nog för att "ge igen" med kvickhet och utan bitterhet. Det vore ganska bra om vår ungdom kunde få litet med av denna självbehärskning, som man sedan alltid finner hos den bildade engelskan och engelsmannen. Och i en riksdagsdebatt, hur ofta

Såsom Redaktionssekreterare vid stor veckotidning i Göteborg sökes en Dam

med synnerligen god kunskap i svenska språkets behandling och med övad litterär omdömesförmåga. Vana vid tidningsgöromål är icke nödvändig, men väl lämpat att snabbt och korrekt kunna göra sig förtrogen med ämnen av olika art, som förekomma till behandling och att därav lämna mer eller mindre koncentrerade referat. Kunighet i korrespondens i främmande språk, i maskinskrift, erfordras och särskilt avseende fästes vid ordningssinne rörande allt vad till sekretariatet hör.
Sökande torde vid anmälan, som endast emottages skriftligen, angeva ålder, fordran å lön samt lämna avskrifter av alla betyg, (såväl skol- som anställnings-), och uppgiva alla förturvarande anställningar. Personliga referenser önskas. — Behaglig arbetstid, semester. — Svar i biljett märkt »Redaktionssekreterare», SVEA-BYRAN, Göteborg. Eventuella telefon-förfrågningar eller personliga besök emottagas ej.

Nordlöfs handsydd

dam-skor i svart kalv kr 34.—, kulört kr 39.—
herr-skor i svart kalv kr. 37.—, kulört kr. 42.—
Kungsgatan 20. Kungsgatan 20.

Mademoiselle Exe.

Av LANOE FALCONER.
Översättning för denna tidning av — e —.

"Vi kunna alltid hoppas, men aldrig lita på framtiden", sade mademoiselle Exe, "men för att återkomma till det vi förut talade om, jag levde och arbetade bland olyckliga människor för att bättre kunna tjäna dem; icke genom allmosor — förstå mig rätt — utan genom råd och hjälp. I mitt land ligger folket nedpressat under ett tyranni så omänskligt, att deras själar såväl som deras kroppar blott till hälften leva. Vem skall inspirera dem med frihetskung och törsten efter livsluft, så att de stå upp och avkasta fjättrarna, och intaga sin plats bland Europas nationer. Lyckligtvis finnas nu tusende, som arbeta på att väcka deras känsla av människovärdighet, att underblåsa kravet på frihet, tusende som för folkets skull

Victor Swenson & Co
Manufaktur- & Kappaffär
35 Kungsgatan 35.
KAPPOR, DRÄKTER & KLÄDNINGSTYGER.
Stort och välsorterat lager av Kläden, Scheviot, Siden m. m. för Kappor och Dräkter.

Selma Sjöberg's
DAMFRISERSALONG
Kungsgatan 63. Rikstelefon 4717.
Rekommenderas.
OBS! Nedsatta priser.

De bästa HANDSKAR
och det rikaste urval
Drottningg. 24 **HANDSKOMPANIET** Tel. 15379

har icke en välriktad sarkasm utlöst ett befriande skratt, och var den personlig, var kanske "offret" den första att skratta.
Naturligtvis kan satiren också vara elak, kan riktas mot dem, som icke kunna försvara sig, kan användas i hatets och lögnens tjänst, kan skjuta över målet, men vilket skarpt vapen kan icke användas som mordvapen, och för den oädle skämtaren som så använder satiren, blir den lätt en bumerang, som icke blott kommer tillbaka till den som slungat den, utan kommer tillbaka med ett fruktansvärt — och välfortjänt — bakslag.
Här är icke satir, kanske det ser ut som en bror, men i så fall är det en bortbyting. Satir är kvickhet. Här är råhet, och i användandet av endera stämplar man sig själv med vettets — eller ovettets prägel.
A. C.

Holger Bille

TANDKLINIK

Vittelsplatsen 1 B. Tel. 193 40. Göteborg.
(Mot emot Engelska kyrkan).
Mottagningstid vard. 10-3, sönd. 11-12.
Specialitet: Löständer alla slag. Guld-
arbeten, guldbryggor och
guldstiftfänder.
Resande kunna erhålla sina arbeten på dagen.

Villovägar.

Det här är kanske inte en särskilt vacker historia, men den är sann, och den har en humoristisk poäng, som det i dessa tider då alla hänga huvudet kan vara skäl att taga vara på. Alltså, jag befann mig som passagerare ombord på en lastångare, där en släkting till mig var kapten. Ångaren var destinerad till Nordafrika och meningen var, att vi skulle gå till ett sträck dit, men hur det var, så kommo vi att för några timmar anlöpa en fransk hamn.

Vad var naturligare än att jag använde dessa timmar till ett besök i land. Kaptenens fru, min goda vän, var ledsamt nog av illamående hindrad att åtfölja mig, men "ingen råder här" tänkte jag och stack över landgången i väg till staden. Jag kunde språket tillräckligt för att hjälpligt taga mig fram på egen hand och räddade jag på villovägar, behövde jag ju bara taga en bil och åka ner till hamnen igen. Alltså, friskt mod och framåt!

Jag hade lustvandrat i parkerna, hängt i butiksfönstren, gottat mig i konditorierna och fortsatte nu att flanera gata upp och gata ned. Plötsligt föll min blick på en skylt med ett kvinnligt namn och därunder orden "Sage-femme".

"Sage" sade jag för mig själv, betyder vis och "femme" betyder kvinna. "Vis kvinna" — naturligtvis menas därmed ett spåknigt fruntimmer.

Genast kom min fantasi i rörelse. Så underligt att jag skulle komma just den här gatan fram och få syn på den skylten! Kanske låg det en hemlighetsfull fingervisning däri av ödet? Kanske förestode det mig en stor lycka, t. ex. ett livsavgörande möte??? Om jag skulle gå upp och höra vad människan hade att förkunna mig?

Lusten att göra det var kolossal, men hur det var, började jag resonera förstånd med mig själv, ett resonemang, vari orden "humbug", "bedragerska" och "vidskepelse" åter och åter nämndes, och så fick för-

ståndet till sist bukt med den dumma nyfikenheten.

Och jag fortsatte att flanera. Men alla goda makter!! Jag hade ordentligt till — min blick hade fallit på en ny skylt med ett nytt kvinnligt namn och därunder stod åter "Sage-femme".

Spåkvinnan n:r 2 på min väg!! Vilken makt var det väl, som ledde mina steg på detta sätt just dit där spåkvinnor bodde?? Någon mening måste ligga däri. Ville en osynlig makt lämna mig meddelande om en stor förestående upplevelse?? En stor lycka eller — mitt hjärta hoppade till i bröstet — kanske hotades jag av en stor fara? Skulle ångaren måhända gå under??

I mitt minne döko upp en massa historier och berättelser om människor, som på de mest egendomliga och övernaturliga sätt varnats för en förestående fara och därigenom undgått att råka i fördärvet.

Var det något sådant jag upplevde? Jag skrattade åt mina dumma fantasier och försökte slå bort dem, men det gick mycket dåligt, och oron satt naggande kvar i mitt sinne.

Gott, sade jag resolut, jag skall sätta den där hemlighetsfulla makten på prov en gång till. Nu vänder jag om det där hörnet och går gatan fram. Träffar jag också där på en "sage-femme", så skall jag rådfråga henne. Absolut säkert och utan tvekan! För då betyder det alldeles säkert något.

Jag vände runt hörnet — och — och —

På själva hörnhuset satt en skylt: "Charlotte Pellegrin, sage-femme". Skräckens alla symptom inställde sig i samma ögonblick: blodet vek från mina kinder, håret reste sig under min lätta sommarhatt, knävecken veko sig och hjärtat fladdrade som en skrämmd fågel i min brösthåla. Tre spåkvinnoskyltar på mindre än tio minuter, det måste betyda något oerhört viktigt.

Beklämd och fruktansvärt nyfiken steg jag in genom madame Pellegrins dörr, som för min ringning öppnats. Min förväntan att finna rummet utstyrt med alla till spådomskonsten hörande attributer, uppstoppade ormar, ödlor, ugglor och sådant där, gäckades fullständigt. Det var ett helt vanligt propert rum, och madame Pellegrin verkade på intet sätt trollhäxa utan var en alldaglig, hyggelig medelålders matrona.

Med en handrörelse inbjöd hon mig att taga plats. Jag kände mig tämligen enkel till mods och visste inte riktigt hur jag skulle börja, men så högg jag beslutssamt i. — Jag skulle önska rådfråga er — — — — — "Det är mig ett nöje stå till tjänst, madame, svarade hon, utan att dock till min stora förvåning göra några ansatser att plocka upp en kortlek eller taga fram en kopp med kaffesump. — Hur tror ni — hur tror ni, att min framtid kommer att gestalta sig? fortsatte jag med ett förläget skritt. — Åhjo, sade hon fryntligt, allt

skall nog gå bra och lyckligt. Ni är ogift, madame?

— Ja, svarade jag förtjust över att hon kunde veta detta, fastän mina händer voro skyddade av handskar och hon således icke av ringens frånvaro kunde utlista mitt ogifta tillstånd. Detta tecken på hennes spådomsförmåga stärkte min tillit till henne, min nyfikenhet stegrades och jag frågade i frejdigare ton och livvad av hoppet om idel angenäma förutsägelser: — Tror ni verkligen, att det kommer att arta sig bra för mig?

— Helt säkert! sade hon med en generös handrörelse, som om hon lovade mig nästan vad som helst. — Är det något särskilt jag har att iakttaga, frågade jag med fördubblad iver, gränslöst angelägen att få henne att in i detalj ställa mitt horoskop. Hon såg mörkstrande på mig och sade sedan, dragande litet på orden: — Vid vilken tid väntar madame det?

Jag satt där som ett levande, högst ointelligent frågetecken. Vad menade kvinniskan? — Jag förstår inte, sade jag osäkert, jag vet inte — — — — — "Åh, madame, sade hon med höjda ögonbryn och ett lätt ogillande i stämman, sådant vet man dock — på ett ungefär åtminstone. Vilken månad skola vi säga?"

Det blixtrade till för mina ögon, en nattsvart misstanke smög sig in i mitt hjärta och mina kinder togo eld. Jag svalde några gånger för att bli herre över min röst och sade sedan: — Förlåt, madame, men det tycks vara något misstag. Var god och säg mig, "sage-femme", som jag sett på er skylt, är väl detsamma som en kvinna som ser människornas öden i kort eller kaffe?

Ett det hjärtligaste skratt från spåkvinnan och så: — O, nej, madame, o nej, ni förstår, en ackuschör — — — — — Innan hon hunnit tala ut, var jag ur rummet och långt nere i trappan. Crayon.

Barnens nerver.

En fråga för dagen.

Vi leva i oroliga, upprörda tider, och vi känna deras skadliga inflytande på vårt eget nervsystem. Och barnen? Det har alltid funnits nervösa barn, men deras antal har under de sista åren ökat i förfärande grad, och det är en ytterst viktig uppgift för föräldrar och uppfostrare att söka förebygga nervositeten. Det är bättre att förekomma än förekommas och här vilja vi giva ett par små "vinkar" från pedagogisk ståndpunkt. Huvudorsaken till barnens nervositet torde ligga i den atmosfär av oro, som omgiver dem. Föräldrarnes överanstängdhet och med mångahanda olidelse, som kommer dem att totalt förgäta sig själva. Men den lilla jordbundna mullvaden vid hennes sida, ännu blind för det stora, ännu grävande efter sin kärlekshistoria, ställde ännu en mindre lyckligt vald fråga: "Var det grevens röst, mademoiselle?"

Evelyn häpnade över resultatet av sina ord. Med möda kände hon igen det iskalla stela ansikte, som långsamt vände sig mot henne. "Om vem talar du?" "Ack förlåt", stammade Evelyn i gränslös förvirring. "Jag trodde — jag tänkte — det såg ut, som om ni intresserade er för greven, jag menar honom hos mr Fox, som om ni hade reda på honom. Jag är rysligt ledsen, om jag har sagt något, som förrargar er, mademoiselle."

"Kära barn, jag är icke förgad", sade mademoiselle Exe ganska mildt. Hon såg, att flickan var rädd, och smålog vänligt, men småleendet kunde icke mildra det stenhårda uttrycket i hennes drag. Under några minuter förblev hon tyst, och såg ut, som om hon fallit i djupa, dystra tan-

Fiskhallen

Grönsakstorget

rekommenderar sina 1:ma varor både färskvattens- som saltsjöfisk. Rökta lax & konserver till billigaste priser. Varorna hemsändas. Ring tel. 5438 — 5438 Filial Bazar Alliance. Tel. 15324

BÖCKER och **BOKSAMLINGAR** köpas av **H. MELLGREN ANTIKVIARIAT** Vasaplatsen 8. Tel. 16145.

Har Ni försökt Bergmans Enkas, Stockholm, Delikatess-brödsorter? Eljes gör det strax!

ka bekymmer, bliva ofta otåliga och häftiga i umgänget med barnen. Barnen ångslas — första steget till nervositet — så kommer "skolrädslan", fruktan att komma för sent o. d. Det första och nödvändigaste är alltså att de uppfostrande lära sig självbehärskning, d. v. s. att icke hängiva sig åt ombytliga stämningar, att så vitt möjligt visa ett jämt lynne. Fördelen därför blir lika stor för uppfostrarna själva som för barnen.

Det är absolut förkastligt att använda skrämself som en faktor vid barnuppfostran. Hotelser med "busen", hotelser med riset o. s. v., även fantastiska och hemiska sagor och berättelser böra undvikas, och ehuru det — tyvärr — i våra dagar är nödigt inpräglad hos alla barn att aldrig anförtro sig åt någon främmande och obekant, bör man undvika att därvid måla ut några faror eller berättelser om barnasinnets, sedan igen i barnens drömmar och kunna t. o. m. utveckla osanning hos barnet, som icke mer vet vad det upplevat och vad det inbillat sig uppleva. Och så ha vi mörkrädslan. Dels är den rädsla för det stora obekanta, en omgivning, som man icke känner; dels den rent fysiska känsla av osäkerhet, som vi alla erfara, när synsinnets icke kan arbeta,

och vi icke kunna skydda oss mot möjliga faror. Från mörkrädslan kan man befria barnet blott genom vänlighet, utan allt tvång, genom att väcka barnets mod och stolthet såväl som självförtroende.

I en sak försynda sig de flesta människor på det grövsta! Kom ihåg att aldrig tala om barnens nerver i deras närvaro, att aldrig nämna ordet "nervositet". Endast alltför lätt komma såväl barn som äldre på den tanken, att de äro något märkvärdigt och ovanligt i sitt slag, och det dröjer icke länge, innan de själva börja beskriva sina "egendomligheter".

En grund till nervositeten och icke den minsta, ligger i den för nerverna otjänliga näring, som bestods under krigstiden och i stora områden av Europa ännu bestås. Framför allt var det bristen på animaliskt fett och socker. Här i Sverige torde dock barnen numera få någorlunda nog av dessa för nerverna nödiga födoämnen. I många hem ställas nos också väl starka fordringar på barnens arbets-

hjälp i de husliga bestyrerna. Det är mycket önskvärdt att barnen lära sig att passa upp på sig själva, bädda sina sängar, borsta sina skor, hjälpa till att förbereda måltiderna, gå ärenden o. s. v. Men man får aldrig lämna ur sikte det faktum att det är barnakrakter, och att allt bör utföras utan hets eller tryck, då barnet dock har sitt skolarbete bredvid, som ju måste intaga första rummet.

Och så ha vi de välmående, däraktiga föräldrar, som alltid vilja förskaffa sina barn nöjen: teater, cirkus, biograf och resor. Oavsett den alltid förskämda luften i nöjeslokalerna, så betyder det en massa nya intryck

Gardinmagasinet

WILHELM LIPPERT.

ALLT MÅSTE SÄLJAS!

Hela lagret slutsäljes till långt under dagens priser!

DROTTNINGGATAN 35.

HUSMÖDRAR!

Gör Edra inköp av borstar hos de **BLINDAS FÖRENING** Språnghultsgatan 15. Tel. 19309.

! GYNNA VÅRA ANNONSÖRER !

Spisbröd

Köp från **GÖTEBORGS ÅNGBAGERI** Framst i skörhet och smak

K. Å. Döbeln

Vasaplatsen 13, Göteborg. **Speceriaffär m. m.** Telefon 3102. Etabl. 1897. REKOMMENDERAS!

DAMBLUSAR,

Klädnings- och Kjolär köpes bäst och billigast i **O. F. Hultbergs Blusaffär**, Husargatan 40.

Konfirmationsklädnings från 12.50 till högre priser.

Göteborgs Kaffehandel

REKOMMENDERAS sina härliga allmant omtyckta **Kaffeblandningar** i ALLA PRISLÄGEN.

Butiker: Östra Hamngatan 39. Telefon 2074. Bazar Alliance — Butik No 95

på barnhjärnan och därav följande övertrötthet, och resor betyda, utom mångfalden av intryck, oregelbundna måltider, ofta otjänlig föda, och ett som allt ett över-retande av nervsystemet, och ofta oregelmässig sömn. För övrigt är sömnen det första och bästa av alla universalmedel för "nerven". Barn böra njuta riklig sömn och gå tidigt i säng, verkligt tidigt.

Föreningen Hus och hem

i Göteborg har öppnat en hemutställning, Östra Hamngatan 18, och demonstrerar där några smålägenheter på ett och två rum med kök för att visa hur inbjudande dessa med relativt billig inredning kunna göras, om till förfogande stå god smak och förstånd. När utställningen öppnades var det en formlig rusning av skådelystna, och man hoppas att expositionen under den vecka som den hålles öppen (även helgdagarna) skall utöva samma starka dragningskraft. — Även en del firmor deltaga i utställningen: Ferd. Lundquist & Co. A. B. med möbler och husgerådartiklar, Claes Öhlén med ett rikhaltigt lager av gedigna linnevaror i tilltalande mönster, A.-B. Nado som synnerligen vackra färgningsprov, vunna medels firmans berömda färgmedel, Konstfliten med sina präktiga konstvävnader o. s. v.

SKÖNHET

är makt, det vet varje kvinna. En välvårdad kropp är sällan ful, en obetydlig kan förbättra ett utseende. Å Fysikaliska Institutet erhållas de sakkunnigaste råd och anvisningar i allt som tillhör skönhetsvård. Engelbrektsgratan 7, 2 vån. Tel. 18457. Mottagning 11-2, 5-7.

Obs! Rådfrågningar kostnadsfritt.

ARLA MJÖLK

Distribution på glasflaskor

Tel. 85 78, 36 99

ARLA MJÖLKSERVERING

Drottninggatan 13. Tel. 90 96.

Till Sveriges Kvinnor!

Giv "honom" ett gott råd, att använda

WILKES HATTAR

Obs! Garantimärke medföljer varje hatt

"Jag var dotter i ett rikt hem, min far var adelsman och hade en hög ställning."

"Åh! Var ni lycklig i hemmet?"

"Ja, min far var sträng men rättvis. Min mor ömheten själv. Mina äldre systrar skände bort mig. Vi bodde på landet i en vacker trakt under vår och sommar, och jag arbetade, läste och drömde bort sommarlagarna i skogarna. Vintern tillbrakte vi i — i en av Europas gladaste huvudstäder. Min tillvaro var en oavbruten fest. Jag dansade fram på rosor från en glad scen till en annan, — baler, konserter, operor. Världen tycktes mig en strålande teatercen, jag trodde detta var livet. Drömmen var glänsande, så länge den varade."

"Och så? mademoiselle?"

"Och så en dag vaknade jag. Jag hörde en röst."

Äntligen! tänkte Evelyn, — nu kommer han.

"En röst", fortsatte hon drömmande, "som gradvis växte i styrka och överröstade alla andra. Och en natt lydde jag den. Då hela huset sov, steg jag upp, klädde mig i grova klä-

der lik en arbeterska och smög mig bort från min fars hus för att aldrig återvända. Då jag ville lyda denna röst, måste jag sluta att leva blott för mig själv. Jag tog gärna emot fattigdom och släp, lidande och fara. En dag kommer den att kalla mig till schavotten, och jag skall gå — gärna."

"Och denna röst", sade Evelyn tvekan, blygt, medveten att hon talade lik en sentimental bok, men ur stånd att ställa sin fråga med andra ord, "denna röst var kärlekens röst, icke sant?"

"Kärlekens", upprepade mademoiselle Exe långsamt, "ja kärlekens, den högsta, den ädlaste kärlek, på vars altare vi offra varje annan."

Hennes ögon blickade mot den linje, där himmel och jord möttes, de vidgades och brunno, hennes läppar öppnades i ett hänfört leende, och så förklarar var hela ansiktet, att Evelyn, som betraktade henne i extas, undrade om detta kunde vara samma kvinna, hon och andra kallat ful och vanlig. Och det var densamma. Man ser ibland huru människor under intryck av en stark, ädel känsla förvandlas under några ögonblick av en

lidelse, som kommer dem att totalt förgäta sig själva.

Men den lilla jordbundna mullvaden vid hennes sida, ännu blind för det stora, ännu grävande efter sin kärlekshistoria, ställde ännu en mindre lyckligt vald fråga: "Var det grevens röst, mademoiselle?"

Evelyn häpnade över resultatet av sina ord. Med möda kände hon igen det iskalla stela ansikte, som långsamt vände sig mot henne. "Om vem talar du?" "Ack förlåt", stammade Evelyn i gränslös förvirring. "Jag trodde — jag tänkte — det såg ut, som om ni intresserade er för greven, jag menar honom hos mr Fox, som om ni hade reda på honom. Jag är rysligt ledsen, om jag har sagt något, som förrargar er, mademoiselle."

"Kära barn, jag är icke förgad", sade mademoiselle Exe ganska mildt. Hon såg, att flickan var rädd, och smålog vänligt, men småleendet kunde icke mildra det stenhårda uttrycket i hennes drag. Under några minuter förblev hon tyst, och såg ut, som om hon fallit i djupa, dystra tan-

kar. Tystnaden bröts av glada barnaröster, som närmade sig från skogen. Mademoiselle Exe steg upp, blickade Evelyn rakt i ansiktet och sade med sin vanliga vardagsstämning: "Du överrumplade mig just nu, emedan mina tankar voro så himmelsvitt fjärran från det du sade. Du har gissat rätt, jag hyser intresse för greven, men mitt intresse är icke personligt. Jag har ett bud att utträta till honom från andra. Jag skall försöka få tillfälle att utträta det."

"Kanske det blir tillfälle därtill i kväll", sade Evelyn, lyckligt att finna det molnet så snart skingrades. "Kanske?" "Jag skulle så gärna vilja höra, när ni framför budet."

"Du skall få höra det."

Och så kommo barnen, överlastade med blommor och flickorna stormgrälade på Freddy, som vält omkull den största korgen. "Med flit", sade de, och han förklarade, att han "råkat" stöta till den. Striden fortsattes med avbrott hela vägen hem, och det var först, när mademoiselle Exe föreslog att de skulle binda bu-

katter av blommorna, som ett tyst vapenstillstånd ingicks. I förhallen funno de Parry. "Redan!" sade Evelyn. Han hade kommit i sin dogcart för att se, om han kunde hjälpa henne. Han blev genast satt i arbetet och tack vare hans starka armar befann sig snart den väldiga guirlandens fring gobelin-tavlan, och så hade Evelyn tid att tänka på sig själv och gick upp för att undersöka innehållet i en jättekartong, som kommit ned samma morgon från Liberty's. Under hela dagen hade hon delat sina tankar mellan den kommande balen och Exe's kärlekshistoria, men den senaste trädde helt i bakgrunden, vid åsynen av hennes första "riktiga balklädning" som hon kallade den. Den låg utbredd på sängen; Susanna hade packat upp den och beundrat den, alltför nyfiken för att vänta, och den skimrade i halvdunklet som en snödriva med rimfrost. För en ung flicka, som aldrig ägt något elegantare än en hemsydd muslinsklädnings var det en bedärande syn, och ännu mer blev detta fallet, då den omslöt den smärta, graciösa flick-kroppen. Evelyn såg sig i spegeln och upptäckte

på en gång att icke blott klänningen, men också hon själv var vacker. För tredje gången ropades imperativt nerifrån: "Evelyn", och med ännu en snabb blick i spegeln ilade hon ned. Evelyn tillskrev nog dräkten största förtjänsten att spegelbilden var så vacker, men rosenknoppen var i sig själv så fager att den lätta skyn av chiffon och silvergitter blott gav den mest passande bakgrunden. Det plötsliga medvetandet om skönhet var något berusande. Det kändes som om hon druckit pärlande champagne, när hon ilade ned i galleriet, som omgav balrummets övre del. Den välbekanta scenen, nu glänsande med ljus och blommor och fylld av en glad och munter pratande mängd, tycktes henne lik en teaterscen, där hon stod färdig att uppträda. En lång vibrerande ton från fiolen kom hennes ögon nerver att darra av nöje. Hon gick ned för den sista trappan med en känsla, som om hon svävade över jorden, och Parry, som stod på nedersta trappsteget, fick samma intryck.

(Forts. i nästa n:r.)